

TURINYS

TURINYS.....	1
KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
ĮVADAS.....	3
2019 METŲ KORUPCIJOS ŽEMĖLAPYJE TEIKIAMI DUOMENYS.....	4-5
KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ TURTO ĮSIGIJIMO, PAJAMAVIMO, APSKAITOS, EKSPLOATAVIMO IR NURAŠYMO SRITYJE.....	6-23
IŠVADOS.....	24
PASIŪLYMAI.....	25

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS APIMTIS IR VERTINIMO METODAI

Pagrindas: Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020-07-10 įsakymas Nr.V-1633 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“.

Tikslas: Nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas korupcijai pasireikšti Santaros klinikų buhalterijos veikloje bei pateikti pasiūlymus, kurie galėtų padėti mažinti ir valdyti nustatytą (jei būtų) korupcijos riziką.

Objektas: VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų (toliau - Santaros klinikos) apskaitos tvarkymo sritis. Veiklos srities funkcija - turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo sritis. Veiklos sritis ir šios srities funkcija pasirinkta vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 3 ir 4 p.

Uždaviniai:

1. nustatyti, ar vidaus teisės aktai pakankamai aiškiai ir detaliam reglamentuoja Santaros klinikų apskaitos tvarkymą turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje;
2. antikorupciniu požiūriu išanalizuoti ir nustatyti ydingas procedūras Santaros klinikų apskaitos tvarkymo turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybę vertinama:

1. buhalterijos darbuotojų savarankiškumas priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskrecija (teisė spręsti klausimus ir priimti sprendimus savo nuožiūra);
2. buhalterijos darbuotojų priežiūros ir kontrolės lygis;
3. buhalterijos darbuotojų laikymasis įprastos darbo tvarkos;
4. buhalterijos vykdomos veiklos dokumentavimas;
5. buhalterijos norminių aktų rengimo ir vertinimo sistema;

Dokumentų vertinimo metodai:

1. teisės aktų ir vidaus dokumentų turinio analizė;
2. interviu metodas (darbuotojams pateikti klausimai);
3. viešai skelbiamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (Santaros klinikų ir kitose interneto svetainėse viešai skelbiama informacija, informacija žiniasklaidoje ir pan.);

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę atliko:

VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Korupcijos prevencijos grupės vyresnysis specialistas korupcijos prevencijai Aleksejus Soldatenka. Kontaktiniai duomenys: tel.+37069771571, el. p. aleksejus.soldatenka@santa.lt.

Analizuojamas laikotarpis:

2018 - 2019 metai. Duomenys analizuojami ir situacija vertinama buvo pagal galiojančius teisės aktus. VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo sritis buvo vertinama pasinaudojant klausimynu, patvirtintu Specialiųjų tyrimų tarnybos ir adaptuotu Santaros klinikoms.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesas planuotas ir atliktas, o taip pat išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės parengta vadovaujantis „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis“, patvirtintomis STT direktoriaus 2011-05-13 įsakymo Nr.2-170 IV skyriuje nustatyta tvarka ir terminais.

I. Į V A D A S

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 str., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr.1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 10 d. įsakymu Nr.V-1633 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“, VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2019 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr.V-742 „Dėl korupcijos rizikos vertinimo atlikimo tvarkos VšĮ Vilniaus universiteto ligoninėje Santaros klinikose patvirtinimo“ bei VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2020 metų liepos 2 d. įsakymu Nr.V-591 „Dėl VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, patikrinimo“, nuspręsta atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybę turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje tam, kad įvertinti, ar esamas vidaus teisinis reglamentavimas ir taikoma darbo praktika Santaros klinikose yra pakankama, kad būtų išvengta korupcijos pasireiškimo tikimybės aukščiau minėtoje srityje.

Pagrindinis siekis sveikatos apsaugos sistemoje - gerinti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą bei kokybę, užtikrinti visos sistemos tinkamą darbą. Tam būtina ir kitų padalinių, tiesiogiai neatliekančių gydymo funkcijų, tokių kaip buhalterija, nepriekaištingas darbas. Santaros klinikose, kaip ir kitose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turėtų būti griežtai reglamentuota turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, jo eksploatavimo ir nurašymo tvarka.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, bei į patvirtintas Santaros klinikose sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo atlikta korupcijos pasireiškimo tikimybės analizė turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje.

II. 2019 METŲ KORUPCIJOS ŽEMĖLAPYJE TEIKIAMĖ DUOMENYS

Eilę metų Lietuvos korupcijos žemėlapyje sveikatos apsaugos institucijos įvardijamos tarp labiausiai korumpuotų.

Sveikatos apsaugos įstaigų korumpuotumas:

Sveikatos apsaugos institucijos įvardytos kaip labiausiai korumpuotos. 2019 metais tai nurodė 47% apklaustų gyventojų ir 45% valstybės tarnautojų.

Vertinant sveikatos apsaugos įstaigų korumpuotumą 2019 metais įvardijami žemiau pateikti skaičiai:

- Respublikinės ligoninės/klinikos atsidūrė šio sąrašo viršuje. 32% apklaustųjų gyventojų įvardijo jas kaip labai korumpuotas, 60% kaip dalinai korumpuotas ir tik 2% įvardijo kaip visai nekorumpuotas įstaigas;

- miestų ir rajonų ligoninės gyventojai įvardijo kaip labai korumpuotas. Taip teigė 30% apklaustųjų. 62% jų įvardijo miestų ir rajonų ligonines kaip dalinai korumpuotas ir tik 3% kaip visai nekorumpuotas įstaigas;

- trečioje vietoje atsidūrė Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba, kurią gyventojai įvardijo kaip labai korumpuotą. Apie tai teigė 22% apklaustųjų, o kaip dalinai korumpuotą 42%. Kaip visai nekorumpuotą šią tarnybą įvardijo tik 8% asmenų;

- poliklinikos liko ketvirtoje vietoje. Jas, kaip labai korumpuotas įvardijo 14% apklaustų gyventojų, kaip dalinai korumpuotas 66%, o kaip visai nekorumpuotas, - 10%.

Įdomi yra Lietuvos gyventojų medicinos įstaigų korumpuotumo vertinimo kaita. Pirmąsias keturias pozicijas užima respublikinės ligoninės/klinikos, miestų ir rajonų ligoninės, poliklinikos ir Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba. Jeigu 2016 metais 90% gyventojų teigė, kad respublikinės ligoninės/klinikos yra korumpuotos, tai 2018 metais padėtis pablogėjo ir taip jau teigia 92% apklaustųjų gyventojų.

Kyšių prievartavimas, davimas:

Dauguma gyventojų (61%) mano, kad kyšis padeda spręsti problemas. Ši dalis nuo 2007 m. nuosekliai mažėja. Paaiškėjo, kad 30% gyventojų duotų kyšį, kad išspręstų savo problemas.

10% gyventojų nurodė, kad per pastaruosius 12 mėn. jie yra davę kyšį, per 5 metus tokių yra net 23%.

Lietuvos gyventojų, kurie prisipažino, kad jiems yra tekę duoti kyšį bent kartą per pastaruosius 5 metus, buvo klausama apie kyšio davimo priežastis. Dažniausiai buvo atsakoma, kad visi taip daro ir kyšis buvo duodamas tikintis, kad tai padės greičiau išspręsti problemą. Žymiai rečiau buvo nurodoma, kad kyšis buvo reikalaujamas.

Didžiausi su kyšiais susieti indeksai yra respublikinėse ligoninėse (prievartavimo - 0,25, davimo - 0,21), miestų ir rajonų ligoninėse (kyšių prievartavimo indeksas siekia 0,22, o kyšių davimo - 0,14). Tačiau lyginant su ankstesniais metais šie indeksai sumažėjo. Sumažėjo kyšininkavimo indeksai greitosios pagalbos stotyse ir poliklinikose.

Lietuvos gyventojai nurodė, kad yra labai paplitęs reiškinys, kai asmuo gydytojui atsidėkoja pinigais po sėkmingai atliktos operacijos - 29%.

Labiausiai paplitusios korupcinės situacijos gyventojų nuomone yra kai asmuo gydytojui atsidėkoja pinigais po sėkmingai atliktos operacijos ar procedūros.

Labiausiai korumpuotos institucijos:

Atvirame klausime 2019 m. gyventojų nuomone labiausiai korumpuotos institucijos yra šios: sveikatos apsaugos - 47%, teismai - 37%, Seimas - 30%.

47% gyventojų gydymo įstaigas nurodė kaip korumpuotas (2006 metais taip teigė 58% gyventojų);

69% gyventojų Sveikatos apsaugos ministeriją įvardino kaip korumpuotą (2016 metais taip teigė 77% gyventojų);

III. KORUPCIJOS RIZIKA VŠĮ VUL SANTAROS KLINIKOSE TURTO ĮSIGIJIMO, PAJAMAVIMO, APSKAITOS, EKSPLOATAVIMO IR NURAŠYMO SRITYJE

Pagrindinis VšĮ VUL Santaros klinikų veiklos tikslas - gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą, kokybiškai teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas (Santaros klinikų įstatų 9 str.).

Norint kokybiškai teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, būtina, kad taip pat kokybiškai ir nepriekaištingai veiktų ir visi kiti, tiesiogiai gydymo paslaugų neteikiantys, padaliniai.

Šioje pažymoje nagrinėjama turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo sritis.

Santaros klinikose už turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo tvarką atsakinga buhalterija.

Buhalterijos veiklos teisinis pagrindas - Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2009-08-26 įsakymu Nr. V-430 patvirtinti nuostatai.

Buhalterijoje dirba vyriausiasis buhalteris, vyriausiojo buhalterio pavaduotojai, vyresnieji buhalteriai, buhalteriai, buhalteriai-kasininkai.

Buhalterijos etatai ir struktūra:

- buhalterijai vadovauja vyriausioji buhalterė;
- 3 vyriausiosios buhalterės pavaduotojos;
- 1 vyriausiosios buhalterės padėjėja;
- 13 Materialinių vertybių apskaitos grupės darbuotojų iš kurių 1 vyresnysis buhalteris (grupės vadovas);
- 7 Darbo užmokesčio apskaitos grupės darbuotojai iš kurių 1 vyresnysis buhalteris (grupės vadovas);
- 9,025 etato Finansinės apskaitos grupės darbuotojai iš kurių 1 vyresnysis buhalteris (grupės vadovas);
- 6 Materialinių vertybių apskaitininkų grupės darbuotojai iš kurių 1 vyresnysis buhalteris (grupės vadovas);

Viso buhalterijoje yra 40,25 etato, t. y. 40 pilnų etatų ir vienas - 0,25 etato. Šiai dienai laisvas yra 1 etatas Materialinių vertybių apskaitos grupėje.

Visi buhalterijos darbuotojai savo veikloje vadovaujasi buhalterijos nuostatais bei savo pareiginėmis instrukcijomis.

Buhalterijos pavaldumas:

Pagal 2020-04-27 dalininkų susirinkimo protokolu Nr. DA-1 patvirtintą struktūros schemą, Buhalterija pavaldi ir atskaitinga Santaros klinikų generaliniam direktoriui, kuris vadovaudamasis Santaros klinikų įstatų 39.7 punktu privalo: „užtikrinti perduoto pagal panaudos sutartį turto ir įstaigos turto efektyvų panaudojimą ir jo apsaugą“.

Pagrindinės buhalterijos funkcijos analizuojamoje srityje:

- tiksliai tvarkyti ligininės disponuojamas pajamas ir išlaidas pagal patvirtintas sąmatas;
- vykdyti pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę;
- rengti materialinės atsakomybės sutartis su materialiai atsakingais asmenimis;
- dalyvauti materialinių vertybių inventorizacijose, tikrinti inventorizacijos duomenų atitikimą su apskaitos duomenimis;

- apskaityti turtą, gautą pagal panaudos sutartis.

Buhalterijos darbuotojų atsakomybė:

Buhalterijos nuostatų 9-ajame punkte teigiama, jog: „Už pareigų ir funkcijų nevykdymą ar netinkamą jų vykdymą buhalterijos darbuotojai atsako LR įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka“.

Buhalterijos nuostatuose nenumatyta atsakomybė už buhalterijos darbuotojų įvykdytus teisės pažeidimus, tačiau teigiama, jog tokia atsakomybė numatyta kituose teisės aktuose. Manytina, jog vadovaujantis teisės aktais, buhalterijos darbuotojai už padarytus tyčinius ar netyčinius teisės aktų pažeidimus gali būti traukiami drausminėn, administracinėn arba baudžiamojon atsakomybėn.

Santaros klinikose generalinio direktoriaus 2016-01-28 įsakymu Nr.V-64 patvirtintas „VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų darbuotojų elgesio kodeksas“ ir generalinio direktoriaus 2018-11-16 įsakymu Nr.V-971 patvirtintos „VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų vidaus tvarkos taisyklės“. Pažeidus šių įsakymų nuostatas darbuotojai traukiami atsakomybėn drausmine tvarka.

Santaros klinikų darbuotojai drausminėn atsakomybėn traukiami vadovaujantis Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2020-07-24 įsakymu Nr.V-671 „Dėl VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų darbuotojų darbo pareigų pažeidimų fiksavimo ir tyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2018-2019 metais Santaros klinikų buhalterijos darbuotojų, patrauktų drausminėn, administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn nebuvo, todėl darytina prielaida, kad piktnaudžiavimų buhalterijos veikloje nebuvo fiksuota.

Santaros klinikų vyriausioji buhalterė kasmet deklaruoja savo viešuosius ir privačius interesus

Santaros klinikų įstatuose įtvirtinti bendrieji faktai turto disponavimo srityje:

Įstatų 10.8 papunktyje numatyta, jog Santaros klinikos gali išnuomoti nekilnojamą ir kilnojamą turtą priklausantį joms nuosavybės ar kita teise. Tai patvirtinta ir įstaigos veiklos sričių pagal ekonominės veiklos sričių klasifikatoriaus 68.20 punkte, kuriame numatyta nuosavo arba nuomojamo nekilnojamo turto nuoma ir eksploatavimas.

Įstatų 11 punkte numatyta, kad įstaiga turi teisę pirkti, ar kitokiais būdais įsigyti savo veiklai reikalingą turtą, naudoti, valdyti, disponuoti įstatymų ir įstatų nustatyta tvarka;

Santaros klinikų valdymo (veiklos kontrolės) organai:

Įstatų 28-ajame punkte yra numatyti įstaigos veiklos organai, tai:

- visuotinis dalininkų susirinkimas;
- vienasmenis valdymo organas - generalinis direktorius. Generalinio direktoriaus vadovaujamas valdymo organas - administracija;
- patariamieji valdymo organai yra stebėtojų taryba, gydymo taryba, slaugos taryba;
- medicinos etikos komisija.

Santaros klinikų veiklos kontrolė:

Vadovaujantis įstaigos įstatais, vidinę klinikų kontrolę turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje kompetentingi atlikti visuotinis dalininkų susirinkimas, generalinis direktorius, jo vadovaujamas valdymo organas - administracija ir stebėtojų taryba. Be to, visuotinis dalininkų susirinkimas tvirtina metinių finansinių ataskaitų rinkinį (įstatų 29.5 p.) ir priima sprendimą dėl įstaigai nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio turto perleidimo, nuomos, perdavimo pagal panaudos sutartį ar įkeitimo (įstatų 29.7 p.).

Atsižvelgiant į visuotinio susirinkimo priimamus kolegialius sprendimus, manytina, jog piktnaudžiavimai šioje srityje praktiškai nėra įmanomi.

Vadovaujantis įstatų 39.5 p. generalinis direktorius privalo: „pranešti dalininkams apie įvykius, turinčius esminės reikšmės įstaigos veiklai“, todėl manytina, kad šio punkto reikalavimai liečia ir piktnaudžiavimą turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje. Be to, generalinis direktorius eiliniam visuotiniam dalininkų susirinkimui privalo teikti:

- praėjusių finansinių metų įstaigos veiklos ataskaitą, metinių finansinių ataskaitų rinkinį (įstatų 39.8 p.);

- sukurti ir prižiūrėti įstaigos vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolės, sistemą, atsižvelgiant į vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatas (įstatų 39.13 p.);

- sudaryti finansinę atskaitomybę (įstatų 39.16 p.);

Paminėtina, jog paskutiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimtas sprendimas įsteigti Pacientų tarybą, kaip dar vieną, patariamąjį balsą turintį, valdymo organą. Manytina, jog Pacientų taryba, be kitos informacijos, taip pat galės teikti generaliniam direktoriui iš viešųjų ar iš kitų informacijos šaltinių gautą informaciją apie piktnaudžiavimą turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityse.

Savo kompetencijos ribose, aukščiau paminėtų procesų kontrolę taip pat užtikrina ir Santaros klinikose 2019 metais įsteigta Korupcijos prevencijos grupė, turinti teisę nagrinėti pranešėjų pateiktus pareiškimus, pranešimus ir skundus. Paminėtina, jog nuo grupės įsteigimo pradžios nebuvo gauta jokių pareiškimų, pranešimų ar skundų turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityse

Pagrindiniai apskaitų reglamentuojantys dokumentai:

Santaros klinikų apskaita tvarkoma ir finansinė atskaitomybė rengiama pagal šiuos, finansinę atskaitomybę reglamentuojančius teisės aktus:

- LR buhalterinės apskaitos įstatymą;
- LR viešojo sektoriaus finansinės atskaitomybės įstatymą;
- Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS);

Buhalterijos darbuotojai savo funkcijas vykdo vadovaudamiesi Santaros klinikų buhalterijos nuostatais ir savo funkcinėmis pareigybėmis.

Išanalizavus norminius dokumentus galima teigti, jog Santaros klinikų buhalterijos nuostatų ir šio padalinio darbuotojų funkcinį pareigybų turinys pilnai suderintas su Buhalterinės apskaitos įstatymu, Finansinės atskaitomybės įstatymu bei Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS) ir šiems dokumentams neprieštarauja.

Buhalterijos darbuotojų supažindinimas su Santaros klinikų parengtais naujais teisės aktais:

Dokumento rengėjas, atsižvelgdamas į parengto dokumento aktualumą, pats sprendžia kokie Santaros klinikų padaliniai turėtų susipažinti su parengtu dokumentu. Todėl dokumentas arba tiesiogiai adresuojamas buhalterijai (jei tai liečia buhalterijos veiklą), arba buhalterijos darbuotojai pasirašytinai susipažįsta su juo Santaros klinikų ELI sistemoje.

Buhalterijos darbuotojų veiklos viešumas:

Buhalterija rengia ketvirtines, pusmetines ir metines finansinės būklės ataskaitas, kurios yra talpinamos Santaros klinikų internetiniame puslapyje (<https://www.santa.lt/finansines-ataskaitos/>).

Santaros klinikų turimas turtas:

2019 metų pabaigai Santaros klinikos turėjo turto 90337964,89 eurų sumai (2018 metų pabaigai tokio turto buvo 78724116,52 eurų sumai).

Ilgalaikio turto 2019 metų pabaigai klinikose iš viso buvo 33391472,45 eur. sumai. (2018 metais - 28564464,39 eur.). Iš jų:

- nematerialaus turto - 418218,05 eur. (2018 m. - 691014,25 eur.);
- programinės įrangos ir jos licencijų - 417009,79 eur. (2018 m. - 689453,16 eur.);
- kito nematerialaus turto - 1208,26 eur. (2018 m. - 1561,09 eur.);
- ilgalaikio materialaus turto - 32973254,40 eur. (2018 m. - 27873450,14 eur.);
- pastatų - 2321770,12 eur. (2018 m. - 2431745,19 eur.);
- infrastruktūros ir kitų statinių - 760167,84 eur. (2018 m. - 741083,60 eur.);
- mašinų ir įrenginių - 17454745,28 eur. (2018 m. - 16809916,98 eur.);
- transporto priemonių - 135889,75 eur. (2018 m. - 140396,74 eur.);
- kilnojamųjų kultūros vertybių - 17232,39 eur. (2018 m. - 17232,39 eur.);
- baldų ir biuro įrangos - 1804464,35 eur. (2018 m. - 2025508,15 eur.);
- kito ilgalaikio materialaus turto - 467577,85 eur. (2018 m. - 610699,27 eur.);
- nebaigtos statybos ir išankst. mokėjimų - 10011406,82 eur. (2018 m. - 5096867,82 eur.);

Trumpalaikio turto 2019 metų pabaigai buvo 56946492,44 eur. (2018 metais - 50159652,13 eur.). Iš jų:

- atsargų - 12670014,28 eur. (2018 metais - 10257868,18 eur.);
- medžiagų, žaliavų ir ūkinio inventoriaus - 12506289,15 eur. (2018 metais - 10257868,18 eur.);
- pagamintos produkcijos, atsargų skirtų parduoti (perduoti) - 163725,13 eur.;
- išankstinių apmokėjimų - 91209,25 eur. (2018 metais - 86294,63 eur.);
- per vienus metus gautinos sumos - 19843616,98 eur. (2018 metais - 15904535,79 eur.);
- gautinos finansavimo sumos - 489646,73 eur. (2018 metais - 353362,56 eur.);
- gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas - 19061965,72 eur. (2018 metais - 15315877,03 eur.);
- sukauptos gautinos sumos - 247975,75 eur. (2018 metais - 194443,45 eur.);
- kitos gautinos sumos - 44028,78 eur. (2018 metais - 40852,75 eur.);
- pinigai ir pinigų ekvivalentai - 24341651,93 eur. (2018 metais - 23910953,53 eur.)

Nematerialaus turto įsigijimas 2019 metais:

2019 metais nematerialaus turto įsigyta už 375828,38 eur. (programinės įrangos ir licencijų įsigijimui). Nematerialaus turto nurašyta už 14341,61 eur., iš jo programų ir licencijų - 6601,61 eur., kito nematerialaus turto - 7740,00 eur. Visas nurašytas turtas buvo visiškai amortizuotas.

Veikloje naudojamo visiškai amortizuoto nematerialaus turto Santaros klinikos turi:

- programų už 5014087,43 eur. įsigijimo savikaina;
- kito nematerialaus turto už 21546,02 eur. įsigijimo savikaina.

Ilgiau nei 20 metų amortizuojamo nematerialaus turto Santaros klinikos neturi. Taip pat Santaros klinikos 2019 metais neužstatė ir neįkeitė nematerialaus turto.

Ilgalaikio materialaus turto įsigijimas 2019 metais:

2019 metais ilgalaikio materialaus turto įsigyta už 9493925,08 eur. Iš jo pirka turto už 9272843,70 eur., neatlygintinai gauta už 221081,38 eur.

Buvo nurašyta materialaus turto už 1726364,34 eur., iš jo įrangos - 1518090,44 eur., baldų ir biuro įrangos - 138145,56 eur., kito turto - 70128,34 eur.

Visiškai nusidėvėjusio turto nurašyta už 1659770,91 eur., tame tarpe medicinos ir kitos įrangos - 1459129,57 eur., baldų ir biuro įrangos - 131326,68 eur., kito turto - 69314,66 eur.

Buvo nurašytas turtas kuris nėra visiškai nusidėvėjęs, tačiau yra nepataisomai sugedęs, arba morališkai ir funkciškai pasenęs, kurį remontuoti yra ekonomiškai netikslinga, nes remontas kainuotų daugiau nei analogiško turto įsigijimas.

Siekiant tiksliau apskaityti turtą buvo atliktas ilgalaikio materialaus turto pergrupavimas tarp atskirų turto grupių. Į grupę „Mašinos ir įrenginiai“ turtas buvo perkeltas iš „Baldai ir biuro įranga“

grupės - įsigijimo savikaina 78985,00 eur. ir iš „Kitas ilgalaikis materialus turtas“ grupės - įsigijimo savikaina 35808,49 eur. Į grupę „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ buvo perkeltas turtas iš grupės „Kiti pastatai“ - įsigijimo savikaina 84507,00 eur.

2019 m. buvo parduota aukcione medicinos įranga – įsigijimo savikaina 42864,03 eur., nusidėvėjimas - 42860,84 eur. ir transporto priemonė - įsigijimo savikaina 65336,46 eur., nusidėvėjimas - 65336,17 eur. Prieš parduodant turtą, jis buvo pergrupuotas į sąskaitą 20711 „ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti“.

Kilnojamųjų kultūros vertybių sąskaitoje apskaitomi vitražai, kurių vertė yra 17232,39 eur. Jie buvo užpajamuoti prijungus Centro filialą ir yra įregistruoti kultūros paveldo centro kultūros vertybių registre.

Santaros klinikos neturi įkeisto ilgalaikio materialaus turto.

Santaros klinikos savo veikloje naudoja ilgalaikį turtą, kuris jau yra nusidėvėjęs. Tokio turto naudoja už 36078186,80 eur.

2019 metais nebuvo sudaryta jokių lizingo sutarčių ilgalaikiam materialiniam turtui įsigyti.

Balanse apskaitomą ilgalaikį materialųjį turtą klinikos nebuvo išnuomojusios.

2019 metais ilgalaikis materialusis turtas nebuvo perkainojamas, indeksuojamas ar kitaip keičiama turto vertė.

Finansinis turtas:

Finansinis turtas apskaitoje pripažįstamas tik tada, kai įvykdomos visos sąlygos, nustatytos 17 VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“. Ataskaitiniais metais Santaros klinikos finansinio turto neturėjo.

Apskaitos politika:

Nuo 2010 metų Santaros klinikos apskaitą tvarko vadovaujantis 2007-06-26 Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, taikydamos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS).

Pagrindinis dokumentas, reglamentuojantis Santaros klinikų finansinės apskaitos politiką, - Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2016-02-01 įsakymas Nr.V-84 „Dėl patikslintos apskaitos politikos patvirtinimo“.

NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

Nematerialiojo turto pripažinimas:

Įstaiga nematerialųjį turtą pripažįsta ir registruoja apskaitoje, jei jis atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą ir visus nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus, pateiktus 13 VSAFAS „Nematerialusis turtas“.

Nustačius, kad turtas atitinka nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus, apibrėžtus 13 VSAFAS „Nematerialusis turtas“, jis registruojamas įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Duomenys įrašomi į nematerialiojo turto kortelę ir suteikiamas inventoriaus numeris.

Nematerialiojo turto duomenų kortelėje nurodoma tokia informacija apie nematerialųjį turtą: pavadinimas, nematerialiojo turto grupė, nematerialiojo turto aprašas, tiekėjas (davėjas), įsigijimo būdas, nuosavybė, įsigijimo data, įsigijimo savikaina, numatomas naudingo tarnavimo laikas, metai, kuriais paskutinį kartą bus apskaičiuota amortizacija, amortizacijos suma, naudojimo veikloje pradžios data ir turto perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta, savikainos padidėjimas dėl esminio nematerialiojo turto pagerinimo, esminio pagerinimo data, materialiai atsakingas asmuo, nematerialiojo turto perleidimo ar nurašymo pagrindas, perleidimo ar nurašymo data ir priežastis.

Nematerialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negrąžintinus mokesčius, atėmus prekybos nuolaidas. Kai nematerialusis turtas įsigijamas iš

finansavimo sumų ir neapmokestinamųjų pajamų apskaitoje registruojamas su PVM. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų ir susijusios su nematerialiojo turto paruošimu naudoti (testavimo, adaptavimo ir pan. išlaidos), taip pat yra įtraukiamos į jo įsigijimo savikainą.

Nematerialusis turtas ir visos su juo susijusios operacijos registruojamos 1 klases 11 grupes sąskaitų plano sąskaitose.

Nematerialiojo turto apskaita:

Išankstiniai mokėjimai už nematerialųjį turtą registruojami 1170001 sąskaitoje. Gavus nematerialųjį turtą, išankstinių mokėjimų suma perkeliama į atitinkamos nematerialiojo turto grupes įsigijimo savikainos registravimo sąskaitą.

Neatlygintinai iš ne iš viešojo sektoriaus subjekto gautas nematerialusis turtas arba įsigytas už simbolinį mokesį apskaitoje registruojamas turto tikrąja verte pagal įsigijimo dienos būklę, jei tikrąją vertę įmanoma patikimai nustatyti. Jei tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti, tai nematerialusis turtas registruojamas simboliškai vieno euro verte. Tuo pačiu metu registruojamos iš kitų finansavimo šaltinių gautos finansavimo sumos, lygios nematerialiojo turto tikrajai vertei. Neatlygintinai iš kito viešojo sektoriaus subjekto pagal turto perdavimo ir priėmimo aktą gautas nematerialusis turtas apskaitoje registruojamas tokia pačia nematerialiojo turto vieneto įsigijimo savikaina, kokia jis buvo užregistruotas perduodančio viešojo sektoriaus subjekto. Apskaitoje registruojamos ir sukauptos amortizacijos ir nuvertėjimo (jei jis yra) sumos - pagal nematerialiojo turto perdavimo dienos būklę. Taip pat registruojamos gautos finansavimo sumos, lygios nematerialiojo turto balansinei vertei, pagal perdavimo ir priėmimo akte nurodytą finansavimo šaltinį, iš kurio lėšų nematerialųjį turtą perdavęs viešojo sektoriaus subjektas jį įsigijo, jeigu nematerialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų. Išsinuomotas ir gautas pagal panaudos sutartis nematerialusis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose nurodant kiekvieno nematerialiojo turto vieneto nuomotoją ar panaudos davėją. Programine įranga ar kitas nematerialusis turtas, kurio naudojimo pradžia galima tiksliai nustatyti, perduodami naudoti veikloje pagal ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktą. Kai nematerialiojo turto naudojimo pradžios negalima tiksliai nustatyti, nematerialiojo turto vienetai nereikia perduoti naudoti veikloje, nes turtas pradedamas naudoti veikloje nematerialiojo turto įsigijimo ar sukūrimo dieną. Pradedant naudoti nematerialųjį turtą veikloje, 2 egzemplioriais parengiamas ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktas. Pasirašius materialiai atsakingiems asmenims ir įstaigos vadovui ar jo įgaliotiems asmenims aktą patvirtinus, vienas akto egzempliorius pateikiamas buhalterijai, o kitas egzempliorius lieka materialiai atsakingam asmeniui. Pagal ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktą ne vėliau kaip per 1 darbo dieną gavus aktą su nematerialiojo turto amortizacijos skaičiavimu susiję duomenys įrašomi į nematerialiojo turto vieneto duomenų kortelę.

Nematerialiojo turto priežiūros ir esminio pagerinimo išlaidų apskaita:

Visos išlaidos, susijusios su nematerialiojo turto priežiūra, pvz., programines įrangos diegėjo atliekamą programines įrangos priežiūros darbų išlaidos, pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis. Esminiu nematerialiojo turto pagerinimu laikomas esminis programines įrangos patobulinimas, kuris neapima eilinių trūkumų taisymo, vienetinių programinės įrangos funkcinių suderinamumo pagerinimų. Esminiu pagerinimu laikomas naujo modulio įdiegimas naudojamoje programinėje įrangoje, naujos programines įrangos versijos sukūrimas ir įdiegimas, jei nauja versija įdiegiama vietoj naudojamos versijos ir pan.

Jei yra atlikti nematerialiojo turto esminio pagerinimo darbai, pvz., įdiegtas naujas apskaitos programos modulis, darbų verte didinama nematerialiojo turto įsigijimo savikaina. Jei pasibaigus licencijos galiojimo laikui, įsigyjama nauja licencija, tai registruojamas naujas nematerialiojo turto vienetas.

Nematerialiojo turto amortizacija:

Įstaigos nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas yra ribotas. Naudojamo pagal nuomos ar panaudos sutartį nematerialiojo turto amortizacija apskaitoje neregistruojama. Naudojamo pagal nuomos ar panaudos sutartį ir apskaitomo nebalansinėse sąskaitose nematerialiojo turto duomenų sutikrinimui įstaiga sudaro nematerialiojo turto amortizacijos žiniaraštį ir registruoja amortizaciją nebalansinėse sąskaitose. Programines įrangos ir kito nematerialiojo turto, kurio naudojimo pradžią galima tiksliai nustatyti, amortizacija pradeda skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai vienetas perduodamas naudoti veikloje. Kai nematerialiojo turto naudojimo pradžios negalima tiksliai nustatyti, nematerialiojo turto amortizacija pradeda skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, užregistravus turtą apskaitoje. Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama už visa mėnesį. Nematerialiojo turto amortizacija nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio 1 dienos, kai nematerialusis turtas nurašomas, perleidžiamas ar kitaip perduodamas ir nurašomas iš balansinių sąskaitų, nustoja būti naudojamas, visa naudojamo nematerialiojo turto vertė (atėmus likvidacinę vertę, jei ji nelygi nuliui) perkeliama į sąnaudų sąskaitas.

Nenaudojamo nematerialiojo turto amortizacija neskaičiuojama. Nenaudojamu nematerialiuoju turtu laikomas pripažintas nereikalingu, netinkamu (negalimu) naudoti ir vykdant atitinkamas programas perduotinas valdyti, naudoti ir disponuoti kitoms biudžetinėms įstaigoms arba kitiems subjektams.

Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimaliais ir maksimaliais ekonominiais normatyvais. Konkrečius nematerialiojo turto grupių amortizacijos normatyvus nustatė ir patvirtino Santaros klinikų vadovas.

Nematerialiojo turto likvidacine verte nenustatoma ir yra lygi nuliui, o jo naudingo tarnavimo laikas ir likvidacine vertė peržiūrimi kiekvienų finansinių metų pabaigoje ir gali būti tikslinami gavus papildomos informacijos. Nematerialiojo turto likutine verte, pradėdant nuo laikotarpio, kurį buvo patikslintas naudingo tarnavimo laikas arba likvidacine verte, turi būti amortizuota per likusį (patikslinta) nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką.

Generalinio direktoriaus įsakymu sudaryta komisija inventorizacijos metu tikrina nevisiškai amortizuoto ir nenaudojamo veikloje nematerialiojo turto, taip pat dideles likutines vertes nematerialiojo turto, kurio naudingo tarnavimo laikas greitai baigsis, arba kitokio nematerialiojo turto, jei taip nustatyta įstaigos vadovo įsakyme, būklę ir teikia savo pasiūlymus dėl tolesnio nematerialiojo turto naudojimo.

Nematerialiojo turto amortizacija registruojama apskaitoje kiekvieną mėnesį pagal nematerialiojo turto amortizacijos apskaičiavimo žiniaraštį. Registruojant apskaitoje amortizacijos sumą, pajamomis pripažįstama amortizacijai proporcinga finansavimo sumų, gautų tam tikram nematerialiojo turto vienetui įsigyti, dalis.

Nematerialiojo turto amortizacija negali viršyti nematerialiojo turto įsigijimo savikainos, atėmus likvidacinę vertę. Registruojant apskaitoje nematerialiojo turto amortizacijos sumą, finansavimo sumos pajamomis nepripažįstamos tik tuo atveju, jei nematerialusis turtas įsigytas iš įstaigos gautų pajamų (už turto nuomą, pardavimą, suteiktas paslaugas).

Įstaigos pagrindinėje veikloje naudojamo nematerialiojo turto amortizacija pripažįstama pagrindines veiklos sąnaudomis, kitoje veikloje naudojamo nematerialiojo turto amortizacija (pvz., nuomojamo turto) pripažįstama kitos veiklos sąnaudomis.

Nematerialiojo turto nuvertėjimo įvertinimas ir apskaita:

Jei nematerialusis turtas nuvertėja, įsigijimo savikainos amortizacijos suma nesikeičia. Nuvertėjimo suma amortizuojama per likusį nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, mažinant amortizacijos sąnaudas. Registruojant nematerialiojo turto, kurio verte buvo sumažinta, amortizacijos sumą, taip pat registruojama nematerialiojo turto nuvertėjimo amortizacija ir mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.

Kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje atliekant metinę inventurizaciją arba esant poreikiui, įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija nustato, ar yra požymių kad nematerialusis turtas gali būti nuvertėjęs. Jei nematerialusis turtas atitinka bent vieną iš vidinių ar išorinių 22 VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodytų turto nuvertėjimo požymių, komisija turi įvertinti nematerialiojo turto atsiperkamąją vertę, kurią apskaičiuoja sudaryta komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po inventurizavimo aprašo-sutikrinimo žiniaraščio ar kito dokumento pateikimo dienos. Nematerialiojo turto, kurio grynoji realizavimo vertė viršija likutinę vertę, nuvertėjimas neregistruojamas. Nematerialiojo turto likutines vertes ir atsiperkamosios vertės skirtumas yra nematerialiojo turto nuvertėjimo suma. Jeigu atsitikus kokiems nors įvykiams įstaigos dėl tam tikrų aplinkybių visiškai negali naudoti nematerialiojo turto savo veikloje ir negali jo realizuoti, tokio nematerialiojo turto likutine verte turi būti lygi nuliui, t. y. turi būti apskaičiuojamas ir užregistruojamas 100 proc. nuvertėjimas, lygus nematerialiojo turto likutinei vertei. Nuvertėjimas turi būti apskaičiuojamas ir užregistruojamas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį nematerialusis turtas pripažintas netinkamu naudoti veikloje. Duomenys apie nematerialųjį turtą, kurio atsiperkamoji vertė mažesnė nei likutine vertė, įtraukiami į nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažymą. Įstaigos vadovo patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma turi būti pateikiama buhalterijai ne vėliau kaip per 3 dienas po inventurizacijos arba turto apžiūros pabaigos, jei turto nuvertėjimas vertintas ne inventurizacijos metu. Remiantis pateikta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma, apskaitoje registruojamas nematerialiojo turto nuvertėjimas ir pripažįstama ta pati finansavimo pajamų suma, jei nematerialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų. Jei nematerialiojo turto nuvertėjimas buvo užregistruotas ankstesniais laikotarpiais, apskaitoje registruojamas tik nuvertėjimo skirtumas. Nuvertėjimas yra amortizuojamas per nematerialiojo turto vieneto likusį naudingą tarnavimo laiką, mažinant pripažintas amortizacijos sąnaudas ir finansavimo pajamas. Nematerialiojo turto apžiūros metu nustatoma, ar nėra požymių kad anksčiau pripažintas nuostolis dėl nematerialiojo turto nuvertėjimo nebeegzistuoja ar sumažėjo. Jei tokių požymių yra, būtina perskaičiuoti nematerialiojo turto vieneto atsiperkamąją vertę. Nematerialiojo turto likutinė vertė gali būti didinama iki nematerialiojo turto atsiperkamosios vertės. Iš naujo apskaičiuota nematerialiojo turto verte negali būti didesne nei likutinė vertė, kuri būtų buvusi nustatyta, jei ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvusios pripažintos nuvertėjimo spaudos. Remiantis Santaros klinikų patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo panaikinimo pažyma, apskaitoje registruojamas nematerialiojo turto nuvertėjimo panaikinimas ir mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.

Nematerialiojo turto inventurizacija:

Nematerialųjį turtą Santaros klinikos inventurizuoja remdamosi teises aktais, nustatančiais inventurizacijos taisykles.

Nematerialiojo turto perleidimas:

Nematerialiojo turto perleidimu laikoma: išnuomojimas; perdavimas panaudai; neatlygintinas perdavimas; pardavimas.

Visos su nematerialiojo turto perleidimu susijusios operacijos registruojamos apskaitoje tada, kai buvo apskaičiuota ir apskaitoje užregistruota einamojo mėnesio nematerialiojo turto amortizacija (jeigu ji skaičiuojama). Jeigu nematerialusis turtas išnuomojamas, gavus nuomos sutarties kopiją ir turto perdavimo ir priėmimo aktą, pakeičiamas nematerialiojo turto vieneto naudojimo požymis (iš naudojamo į išnuomotą). Išnuomotas nematerialusis turtas lieka užregistruotas apskaitoje.

Perdavus nematerialųjį turtą panaudai, pakeičiamas jo naudojimo požymis (iš naudojamo į perduotą panaudai). Panaudai perduoto nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos priskiriamos prie pagrindines veiklos sąnaudų (87XXXXX sąskaita).

Perduodant kitam viešojo sektoriaus subjektui nematerialųjį turtą, rengiamas turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktas, kuriame

nurodoma įsigijimo savikaina, įsigijimo data, sukaupta amortizacijos suma, nematerialiojo turto nuvertėjimo suma, likutine verte, finansavimo šaltinis (-iai), iš kurio (-ų) lėšų nematerialusis turtas buvo įsigytas, kita informacija.

Priėmus sprendimą neatlygintinai perduoti nematerialųjį turtą subjektui, perduotas nematerialusis turtas nurašomas iš apskaitos. Jei nematerialusis turtas perduodamas kitam viešojo sektoriaus subjektui, finansavimo pajamos nepripažįstamos, o mažinamos gautos finansavimo sumos. Jei nematerialusis turtas perduodamas ne viešojo sektoriaus subjektui, pripažįstamos finansavimo pajamos, jei turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų. Priėmus sprendimą nematerialųjį turtą perduoti, remiantis pasirašyta nematerialiojo turto pardavimo - pirkimo sutartimi rengiama sąskaita faktūra ir apskaitoje registruojamas kitos veiklos pelnas arba nuostolis iš nematerialiojo turto perleidimo. Taip pat pripažįstamos finansavimo pajamos verte, lygia perduoto nematerialiojo turto likutinei vertei, jei nematerialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų. Pasirašius turto pardavimo ir priėmimo aktą, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną dokumentai perduodami buhalterijai.

Nematerialiojo turto naudojimo veikloje nutraukimas, pergrupavimas ir nurašymas:

Materialiai atsakingas (atsakingas) asmuo dėl nematerialiojo turto netinkamumo (negalimo naudoti) informuoja įstaigos vadovo įsakymu sudarytą komisiją dėl nematerialiojo turto vieneto tolesnio naudojimo veikloje. Komisija, apžiūrėjusi ir patikrinusi nematerialųjį turtą, parengia ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktą ir pateikia pasiūlymus dėl tolesnio nematerialiojo turto naudojimo. Pasirašytas ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktas pateikiamas buhalterijai ne vėliau kaip per vieną darbo dieną. Remiantis ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktu, nematerialiojo turto amortizacija nebeskaičiuojama, o nematerialusis turtas gali būti nurašomas įstaigos vadovo įsakymu sudarytos komisijos siūlymu per metus, kai nustatomas nurašytinas nematerialusis turtas arba atlikus metinę inventorizaciją ir įstaigos vadovo įsakymu sudarytos komisijos siūlymu.

Nematerialusis turtas nurašomas, jei jis pripažintas netinkamu (negalimu) naudoti ir nebeatitinka nematerialiojo turto požymių dėl vienos iš šių priežasčių: visiško amortizavimo ir netinkamumo naudoti; stichines nelaimes; gaisro; trečiųjų asmenų veikos; moralinio pasenimo; sugedimo, kai taisyti netikslinga; netikslinga ar neįmanoma nematerialiojo turto perduoti viešuose prekių aukcionuose; kitu priežasčių.

Visikai amortizuotas nematerialusis turtas negali būti nurašomas, jei jis dar tinkamas naudoti veikloje. Įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija pildo pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktą. Aktas parengiamas iki kito mėnesio, einančio po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, 3 darbo dienas.

Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktas pateikiamas buhalterijai ne vėliau kaip per tris darbo dienas po akto patvirtinimo dienos, bet ne vėliau kaip iki 5-os kito mėnesio dienos. Sprendimus dėl nematerialiojo turto pripažinimo netinkamu naudoti priima įstaigos vadovas. Sprendimus dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo turto nurašymo priima teisės aktuose nustatytos institucijos.

Gavus patvirtintą pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktą, apskaitoje registruojamas nematerialiojo turto nurašymas. Jeigu nurašomas veikloje naudojamas nematerialusis turtas, prieš nurašant apskaičiuojama ir užregistruojama einamojo mėnesio šio turto amortizacijos suma. Nurašant nematerialųjį turtą gali būti registruojamos šios operacijos: jei nematerialusis turtas sugadintas, prarastas dėl materialiai atsakingo (atsakingo) ar kito asmens kaltės ir yra galimybė nematerialiojo turto praradimo žalą išieškoti iš šio asmens, registruojamas nematerialiojo turto nurašymas, išieškotina suma ir pripažįstamos finansavimo pajamos, jei turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

Nebalansinėse sąskaitose kaupiama informacija apie prarastą nematerialųjį turtą iki sueina senaties terminas pagal Civilinį kodeksą: teises aktų nustatyta tvarka suėjus užregistruoto ieškinio senaties terminui, registruojamos nematerialiojo turto nurašymo sąnaudos; jei nematerialusis turtas nurašomas į sąnaudas, registruojamas nematerialiojo turto nurašymas ir pripažįstamos finansavimo pajamos, jei nematerialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

Vidaus dokumentai:

Santaros klinikos naudoja šiuos, su ilgalaikiu nematerialiuoju turtu susijusius, vidaus dokumentus: ilgalaikio turto įvedimo į eksploataciją aktą; ilgalaikio turto vidinį važtaraštį; vidinių važtaraščių registravimo žiniaraštį; ilgalaikio turto apyvartos žiniaraštį; defektinį aktą; nuostolio dėl nematerialiojo turto nuvertėjimo pažymą; nuostolio dėl nematerialiojo turto nuvertėjimo panaikinimo pažymą; ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktą; ilgalaikio turto nurašymo ir likvidavimo aktą; ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraštį; ilgalaikio turto apskaitos kortelę; inventorizavimo aprašą-sutikrinimo žiniaraštį; kitus, įstaigai patogius ir reikalingus vidaus dokumentus.

Nematerialiojo turto operacijų sąskaitų korespondencijas klinikos atlieka pagal Finansų ministerijos Pavyzdinio buhalterines apskaitos vadovo Nematerialiojo turto apskaitos apraše pateiktų buhalterinių įrašų pavyzdžius.

ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO APSKAITA

Ilgalaikio materialiojo turto pirminis pripažinimas:

Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka visus materialiojo turto pripažinimo kriterijus, apibrėžtus 12 VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“.

Minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą), nuo kurios turtas pripažįstamas ilgalaikiu materialiuoju turtu, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Ilgalaikio materialiojo turto registruojamų duomenys:

Nustačius, kad turtas atitinka visus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus, apibrėžtus 12 VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, jis registruojamas įsigijimo savikaina. Duomenys įrašomi į ilgalaikio materialiojo turto kortelę ir ilgalaikio materialiojo turto vienetui suteikiamas inventoriaus numeris. Ilgalaikio materialiojo turto duomenų kortelėje nurodoma tokia informacija apie turtą: inventoriaus numeris, pavadinimas, grupė, sudedamosios dalys (kai ilgalaikio materialiojo turto techniniame pase nurodyta, kad jo sudėtyje yra tauriųjų metalų, turi būti išvardijamos detalės, kurių sudėtyje yra tauriųjų metalų, nurodomi jų pavadinimai ir masė), matavimo vienetas (vienetais arba komplektais), komplekto sudėtis (jei parengta komplekto duomenų kortelė), jeigu yra, serijos numeris, tiekėjas (davėjas), įsigijimo dokumento numeris, gamintojas, įsigijimo būdas, nuosavybė, įsigijimo data, būkle, įsigijimo savikaina, numatomas naudingo tarnavimo laikas, metai, kuriais paskutinį kartą bus apskaičiuotas nusidėvėjimas, likvidacine verte, nusidėvėjimo suma, naudojimo veikloje pradžios data ir ilgalaikio materialiojo turto perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploataavimo vieta, įsigijimo savikainos padidėjimas dėl ilgalaikio materialiojo turto esminio pagerinimo, esminio pagerinimo data, materialiai atsakingas (atsakingas) asmuo, ilgalaikio materialiojo turto perleidimo ar nurašymo pagrindas, perleidimo ar nurašymo data ir priežastis.

Ilgalaikio materialiojo turto vienetui suteiktas inventoriaus numeris nekeičiamas per visą ilgalaikio materialiojo turto buvimo įstaigoje laiką. Inventoriaus numerį keičiamas tik tais atvejais, kai nustatoma, kad ilgalaikis materialusis turtas buvo klaidingai sunumeruotas. Nuomojamą (gautą pagal panaudos sutartis) turtą nuomininkas apskaito nebalansinėse nulines klases sąskaitose pagal nuomotojo jam priskirtus inventoriaus numerius. Ilgalaikis materialusis turtas ir visos su juo susijusios operacijos registruojamos 1 klasės 12 grupės sąskaitų plano sąskaitose.

Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina:

Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Jo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negražintinus mokesčius, atėmus prekybos nuolaidas, jei dėl to įsigijimo savikaina netampa reikšmingai mažesne už turto rinkos vertę. Kai ilgalaikis materialusis turtas įsigijamas iš finansavimo sumų ir neapmokestinamųjų pajamų, apskaitoje jis registruojamas su PVM.

Visos tiesiogiai priskirtinos ilgalaikio materialiojo turto įsigijimui ir susijusios su turto paruošimu naudoti iki jo naudojimo pradžios, yra įtraukiamos į jo įsigijimo (pasigaminimo) savikainą. Tiesiogiai priskirtinomis išlaidomis laikome: žemės sklypo ir aikštelės parengimo išlaidas; ilgalaikio materialiojo turto atvežimo iki pirmos jo montavimo (statymo) išskyrus atvejus kai gabenama įstaigos transportu; sumontavimo, instaliavimo, remonto, atlikto iki turto naudojimo pradžios, pirmųjų apmokymų dirbti su turtu išlaidos ir kitos turto paruošimo naudoti išlaidos; projektavimo darbų išlaidos; atsargos sunaudotos turtui pagaminti; tiesiogines darbo ir netiesiogines gamybos išlaidos, padarytos gaminant turtą iki jo naudojimo pradžios, kai jas galima patikimai įvertinti; turto išbandymo ir paleidimo išlaidos; turto registravimo išlaidos; įvertintos turto išmontavimo (nugriovimo) ir vietos sutvarkymo išlaidos, jei jos buvo registruotos apskaitoje kaip atidėjiniai.

Į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą neįtraukiamos, o nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos padarytos, šios išlaidos: išlaidos, padaromos nuo tada, kai ilgalaikis materialusis turtas tampa tokios būklės, kad galima pradėti jį naudoti, išskyrus esminio turto pagerinimo išlaidas; išlaidos, kurios nėra būtinos norint paruošti ilgalaikį materialųjį turtą numatomam naudojimui; išlaidos, padarytos ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pradžioje, prieš jam pasiekiant planuotą pajėgumą; viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos; palūkanos ir kitos skolinimosi išlaidos, tokios kaip sutarties administravimo mokestis; administracinės ir kitos bendrosios pridėtinės išlaidos, išskyrus atvejus, kai jos gali būti tiesiogiai susiejamos su ilgalaikio materialiojo turto įsigijimu ar paruošimu naudoti.

Jeigu klinikos turtą įsigyja išsimokėtinai per ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį ir sutartyje nurodytos palūkanos reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos arba nėra nurodytos, turto įsigijimo savikaina apskaičiuojama diskontuojant visą sutartyje nurodytą sumą iki dabartinės vertės, taikant apskaičiuotų palūkanų ar kitų pagrįstų normų sutarties sudarymo metu. Mokėtinos sumos dabartinės vertės ir sutartyje nurodytos už turtą mokėtinos sumos skirtumas jo apskaičiavimo metu į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą netraukiamas, o pripažįstamas palūkanų sąnaudomis per sutartyje nustatytą išsimokėjimo laiką.

Ilgalaikio materialiojo turto registravimas apskaitoje:

Ilgalaikis materialusis turtas registruojamas sąskaitų plano ilgalaikio materialiojo turto 12XXXXX sąskaitose. Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą registruojami 12102XX sąskaitoje. Gavus ilgalaikį materialųjį turtą, išankstinių mokėjimų suma perkeliama į atitinkamos ilgalaikio materialiojo turto grupės įsigijimo savikainos sąskaitą. Įsigytas perduoti neatlygintinai naujas turtas registruojamas ilgalaikio materialiojo turto klasės sąskaitose, kaip ir įsigytas naudoti veikloje.

Ilgalaikis materialusis turtas registruojamas ir apskaita tvarkoma pagal turto vienetus. Ilgalaikio materialiojo turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrengti su visais jo įtaisais ir priklausiniais arba pavienis atskiros konstrukcijos daiktas, arba atskiri komplektai sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir drauge atliekantys tam tikras funkcijas, jei jų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesne nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta minimali turto vertė (įsigijimo ar pasigaminimo savikaina).

Jei Vyriausybė padidintų minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę ir dėl tos priežasties turto vienetas nebeatitiktų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijų, jis turėtų būti pripažintas

ilgalaikiu arba nurašytas. Jei Vyriausybė sumažintų ilgalaikio materialiojo turto vertę, ši vertė būtų taikoma tik naujai įsigytam turtui.

Jei keli panašių savybių ir vienodo tarnavimo laiko ilgalaikio materialiojo turto vienetai negali funkcionuoti vieni be kitų, jie apskaitoje privalo būti susieti ir registruojami kaip vienas ilgalaikio turto vienetas, net jeigu kiekvieno įsigijimo savikaina yra mažesne nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta minimali ilgalaikio materialiojo turto vertė, tačiau jų visų bendra įsigijimo ar pasigaminimo savikaina viršija minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę (pvz., vieną ilgalaikio materialiojo turto vieneta sudaro kompiuteris, sisteminis blokas, klaviatūra, pelė ir pan.). Tokio ilgalaikio materialiojo turto vieneto sudedamosios dalys turi turėti tą patį inventoriaus numerį, o duomenų kortelėje turi būti nurodyta, iš kelių dalių vienetas sudarytas. Kitais atvejais klinikos pačios nusprendžia ar ilgalaikio turto vienetas yra atskiras daiktas.

Įstaiga turimų knygų apskaitą tvarko pagal 8-ąjį VSAFAS „Atsargos“. Jeigu knygos atitiktų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus, jų apskaita būtų tvarkoma pagal 12 VSAFAS.

Nemokamai (neatlygintinai) gautas ilgalaikis materialusis turtas ne iš viešojo sektoriaus subjekto pagal turto perdavimo ir priėmimo aktą apskaitoje registruojamas jo tikrąja verte pagal įsigijimo dienos būklę. Jei tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti, tai ilgalaikis materialusis turtas registruojamas simboline vieno euro verte. Tuo pačiu metu registruojamos iš kitų finansavimo šaltinių gautos finansavimo sumos verte, lygia ilgalaikio materialiojo turto tikrajai vertei.

Nemokamai (neatlygintinai) gautas ilgalaikis materialusis turtas iš kito viešojo sektoriaus subjekto pagal turto perdavimo ir priėmimo aktą apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas ir nuvertėjimas (jei jis yra) - pagal ilgalaikio materialiojo turto perdavimo dienos būklę. Tuo pačiu metu registruojamos gautos finansavimo sumos, lygios ilgalaikio materialiojo turto balansinei vertei, pagal perdavimo ir priėmimo akte nurodytą finansavimo šaltinį, iš kurio lėšų jį perdavęs viešojo sektoriaus subjektas įsigijo, jeigu ilgalaikis materialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

Už simbolinį mokestį įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pagal turto perdavimo ir priėmimo aktą apskaitoje registruojamas įsigijimo dieną ilgalaikio materialiojo turto tikrąja verte, jei tikrąją vertę galima patikimai nustatyti. Taip pat registruojamos iš kitų šaltinių gautos finansavimo sumos verte, lygia ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės ir simbolinio atlygio skirtumui. Jei tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti, ilgalaikis materialusis turtas registruojamas to simbolinio atlygio verte.

Išsinuomotas ir gautas pagal panaudos sutartis ilgalaikis materialusis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose, nurodant kiekvieno ilgalaikio materialiojo turto vieneto inventoriaus numerį, nuomotoją ar panaudos davėją.

Pradedant naudoti ilgalaikį materialųjį turtą veikloje, 2 egzemplioriais parengiamas ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje aktas. Pasirašius materialiai atsakingiems (atsakingiems) asmenims ir įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui aktą patvirtinus, vienas ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje akto egzempliorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pateikiamas buhalterijai, o kitas egzempliorius lieka materialiai atsakingam (atsakingam) asmeniui. Ilgalaikio turto perdavimo naudoti veikloje akto duomenys įrašomi į ilgalaikio materialiojo turto vieneto duomenų kortelę.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas:

Ilgalaikis materialusis turtas gali būti riboto ir neriboto naudingo tarnavimo laiko. Ilgalaikio materialiojo turto, kurio naudingo tarnavimo laikas yra neribotas, nusidėvėjimas neskaičiuojamas.

Neriboto naudojimo laiko yra žemė, kultūros vertybės ir bibliotekų fondai, todėl jų nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Kultūros vertybių nusidėvėjimas skaičiuojamas tik tuo atveju, jei jos buvo konservuotos ar restauruotos ir dėl to buvo padidinta jų vertė ir užregistruotas atskiras (papildomas) ilgalaikio materialiojo turto vienetas.

Klinikos žemę naudoja pagal panaudos sutartį ir apskaito nebalansinėje sąskaitoje. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskaičiuojamas.

Ilgalaikio materialiojo turto, įstaigos naudojamo pagal nuomos ar panaudos sutartį, nusidėvėjimas apskaitoje neregistruojamas. Naudojamo pagal nuomos ar panaudos sutartį ir apskaitomo nebalansinėse sąskaitose ilgalaikio materialiojo turto duomenų sutikrinimui, įstaiga sudaro ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo žiniaraštį ir registruoja nusidėvėjimą nebalansinėse sąskaitose.

Konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai ilgalaikio materialiojo turto vienetas perduodamas naudoti. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas už visą mėnesį. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas neskaičiuojamas nuo kito mėnesio 1 dienos, kai ilgalaikio materialiojo turto likutine verte sutampa su jo likvidacine verte, kai jis perleidžiamas, nurašomas, kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to vieneto nuvertėjimas lygus jo likutinės vertės sumai arba ilgalaikis materialusis turtas nustoja būti naudojamas.

Nenaudojamo ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Nenaudojamu laikomas pripažintas nereikalingu, netinkamu (negalimu) naudoti ir vykdant atitinkamas programas perduotinas valdyti, naudoti ir disponuoti kitoms biudžetinėms įstaigoms arba kitiems subjektams turtas. Laikiniai nenaudojamas, pvz., dėl remonto, ilgalaikis materialusis turtas nepriskiriamas nenaudojamam veikloje ilgalaikiam materialiajam turtui. Įstaigos ilgalaikio materialiojo turto likvidacine verte - 1 euras. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimaliais ir maksimaliais ekonominiais normatyvais. Konkrečius ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus nustato ir tvirtina klinikų vadovas. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė peržiūrimi kiekvienų finansinių metų pabaigoje ir gali būti tikslinami gavus papildomos informacijos apie pasikeitusias vidaus ir išores aplinkybes. Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė, pradedant nuo laikotarpio, kurį buvo patikslintas naudingo tarnavimo laikas arba likvidacinė vertė, turi būti nudėvėta per likusį (patikslintą) ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką.

Klinikų vadovo įsakymu sudaryta komisija tikrina nenusidėvėjusio ir nenaudojamo įstaigos veikloje didelės likutinės vertės ilgalaikio materialiojo turto, kurio naudingo tarnavimo laikas greitai baigsis, arba kito ilgalaikio materialiojo turto, jei taip nustatyta klinikų vadovo įsakyme, būklę ir teikia pasiūlymus dėl ilgalaikio materialiojo turto tolesnio naudojimo. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo suma negali viršyti ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainos, atėmus likvidacine verte.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas registruojamas apskaitoje kiekvieną mėnesį pagal ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraštį. Registruojant apskaitoje nusidėvėjimą, pajamomis pripažįstama nusidėvėjimui proporcinga finansavimo sumų, gautų konkrečiam ilgalaikio materialiojo turto vienetai įsigyti, dalis, jei turtas įsigytas iš finansavimo sumų. Registruojant apskaitoje ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą, finansavimo sumos pajamomis nepripažįstamos tik tuo atveju, jei ilgalaikis materialusis turtas įsigytas iš įstaigos gautų pajamų (už turto nuomą, turto pardavimą, suteiktas paslaugas).

Pagrindinėje veikloje naudojamo ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas pripažįstamas pagrindinės veiklos sąnaudomis, o kitoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (pvz., nuomojamo turto) - kitos veiklos sąnaudomis. Jei ilgalaikis materialusis turtas nuvertėja, įsigijimo savikainos nusidėvėjimo suma nesikeičia. Nuvertėjimo suma nudėvima per likusį ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, mažinant nusidėvėjimo sąnaudas. Registruojant ilgalaikio materialiojo turto, kurio verte buvo sumažinta, nusidėvėjimo, registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo nusidėvėjimas ir mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.

Ilgalaikio materialiojo turto vertės pasikeitimo ir nuvertėjimo įvertinimas ir apskaita:

Kiekvienų finansinių metų pabaigoje atliekant metinę inventorizaciją arba esant poreikiui klinikų vadovo įsakymu sudaryta komisija nustato, ar yra požymių, kad ilgalaikis materialusis turtas gali būti nuvertėjęs. Jei ilgalaikis materialusis turtas atitinka bent vieną iš vidinių ar išorinių 22 VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodytų turto nuvertėjimo požymių, komisija turi įvertinti ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamąją vertę. Ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamoji vertė - ilgalaikio materialiojo turto grynoji realizavimo vertė arba jo naudojimo vertė, ta, kuri yra didesne.

Atsiperkamąją vertę apskaičiuoja klinikų vadovo įsakymu sudaryta komisija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po inventorizavimo aprašo-sutikrinimo žiniaraščio ar kito dokumento pateikimo. Ilgalaikio materialiojo turto, kurio grynoji realizavimo vertė viršija likutinę vertę, nuvertėjimas neregistruojamas. Ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės ir ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės skirtumas yra ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo suma. Jeigu atsitikus tam tikriems įvykiams klinikos dėl tam tikrų aplinkybių visiškai negali naudoti ilgalaikio materialiojo turto savo veikloje ir negali jo realizuoti, tokio ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė turi būti lygi nuliui, t. y. turi būti apskaičiuojamas ir užregistruojamas 100 proc. nuvertėjimas, lygus ilgalaikio materialiojo turto likutinei vertei. Nuvertėjimas turi būti apskaičiuojamas ir užregistruojamas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį ilgalaikis materialusis turtas pripažintas netinkamu naudoti veikloje.

Duomenys apie ilgalaikį materialųjį turta, kurio atsiperkamoji vertė mažesnė nei likutinė vertė, įtraukiami į nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažymą

Klinikų vadovo patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma turi būti pateikiama buhalterijai ne vėliau kaip per 3 dienas po inventorizacijos arba ilgalaikio materialiojo turto apžiūros pabaigos, jei ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas vertintas ne inventorizacijos metu.

Remiantis pateikta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma, apskaitoje registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas ir pripažįstama ta pati finansavimo pajamų suma, jei ilgalaikis materialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų. Jeigu ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas buvo užregistruotas ankstesniais laikotarpiais, apskaitoje registruojamas tik nuvertėjimo skirtumas. Nuvertėjimas yra nudėvimas per likusį ilgalaikio materialiojo turto vieneto naudingą tarnavimo laiką, mažinant pripažintas nusidėvėjimo sąnaudas ir finansavimo pajamas.

Ilgalaikio materialiojo turto apžiūros metu nustatoma, ar nėra požymiu, kad anksčiau pripažintas nuostolis dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo nebeegzistuoja ar sumažėjo. Jei tokių požymių yra, klinikos turi perskaiciuoti ilgalaikio materialiojo turto vieneto atsiperkamąją vertę.

Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė gali būti didinama iki ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės. Iš naujo apskaičiuota ilgalaikio materialiojo turto vertė negali būti didesne nei likutinė vertė, kuri būtų buvusi nustatyta, jei ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažintos nuvertėjimo sąnaudos.

Remiantis klinikų vadovo patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo panaikinimo pažyma, apskaitoje registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo panaikinimas ir mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.

Literatūros, mokslo ir meno kurinių, kilnojamųjų, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir kitų vertybių nuvertėjimo požymiai nėra vertinami, išskyrus tuos atvejus, kai nurodyti kuriniai ir vertybės buvo sugadinti.

Klinikų vadovo patvirtinta ilgalaikio materialiojo turto vertės pokyčio pažyma ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pateikiama buhalterijai ir registruojamas ilgalaikio materialiojo turto vertės pokytis.

Ilgalaikio materialiojo turto inventorizacija:

Ilgalaikis materialusis turtas inventorizuojamas remiantis teises aktais, nustatančiais turto inventorizacijos taisykles. Įstaigos vadovo sudaryta turto inventorizacijos komisija pagal įstaigos

vadovo įsakyme nurodytos dienos būklę inventorizuoja visą įstaigoje esantį ilgalaikį materialųjį turtą (nuosavybės arba patikėjimo teise įsigytą, nuomojamą, saugomą ir kt.).

Ilgalaikio materialiojo turto inventorizavimo aprašus - sutikrinimo žiniaraščius parengia už ilgalaikio materialiojo turto apskaitą atsakingas asmuo. Jis turi nurodyti ilgalaikio materialiojo turto vieneta, inventoriaus numerį, buvimo vietą ir materialiai atsakingą (atsakingą) asmenį. Į inventorizavimo aprašus-sutikrinimo žiniaraščius ilgalaikio materialiojo turto vienetai traukiami pavieniui.

Inventorizacijos rezultatai registruojami buhalterinės apskaitos įrašais nustačius ilgalaikio materialiojo turto trūkumą arba nustačius ilgalaikio materialiojo turto perteklių. Rastas neužpajamuotas ilgalaikis materialusis turtas užpajamuojamas 12 VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nustatyta tvarka.

Ilgalaikio materialiojo turto perleidimas:

Teises aktu nustatyta tvarka įstaigos ilgalaikis materialusis turtas gali būti perduotas kitiems viešojo ir ne viešojo sektoriaus subjektams, gali būti nuomojamas ar parduodamas. Visos su ilgalaikio materialiojo turto perleidimu susijusios operacijos turi būti registruojamos apskaitoje tada, kai apskaičiuojamas ir apskaitoje užregistruojamas einamojo mėnesio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (jeigu jis skaičiuojamas). Jei perleidžiama dalis ilgalaikio materialiojo turto, klinikų vadovo įsakymu sudaryta komisija jį iškomplektuoja. Sudedamosios dalys užpajamuojamos apskaitoje kaip atskiri turto vienetai - parengiamos duomenų kortelės ir ilgalaikio materialiojo turto vienetai suteikiami inventoriaus numeriai.

Jeigu ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas, išnuomoto ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos priskiriamos kitos veiklos sąnaudoms (88XXXXX sąskaita). (Jei išnuomojamas visas vienetas.)

Panaudai atiduoto ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos priskiriamos pagrindines veiklos sąnaudoms (87XXXXX sąskaita).

Perduodant ilgalaikį materialųjį turtą kitam viešojo ar ne viešojo sektoriaus subjektui, rengiamas turto, perduodamo valdyti, naudoti it disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktas. Jame nurodoma: įsigijimo savikaina; įsigijimo data; sukaupta nusidėvėjimo suma; nuvertėjimas; likutinė vertė; finansavimo šaltinis (-iai), iš kokių lėšų ilgalaikis materialusis turtas buvo įsigytas; kita informacija.

Priėmus sprendimą nemokamai (neatlygintinai) perduoti ilgalaikį materialųjį turtą ne viešojo sektoriaus subjektui ir šį turtą perdavus, jis nurašomas iš apskaitos. Jei ilgalaikis materialusis turtas, įsigytas iš finansavimo sumų, perduodamas kitam viešojo sektoriaus subjektui, finansavimo pajamos nepripažįstamos, o mažinamos gautos finansavimo sumos. Jei ilgalaikis materialusis turtas perduodamas ne viešojo sektoriaus subjektui, pripažįstamos finansavimo pajamos.

Remiantis pasirašyta ilgalaikio materialiojo turto pardavimo-pirkimo sutartimi, rengiama sąskaita faktūra ir apskaitoje registruojamas kitos veiklos pelnas arba nuostolis iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo. Taip pat pripažįstamos finansavimo pajamos verte, lygia parduoto ilgalaikio materialiojo turto likutinei vertei, jei ilgalaikis materialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų. Įstaigai pasirašius turto perdavimo ir priėmimo aktą, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną dokumentai perduodami buhalterijai.

Naudojimo veikloje ilgalaikio materialiojo turto pergrupavimas ir nurašymas:

Klinikų ilgalaikis materialusis turtas, teises aktų nustatyta tvarka, gali būti pripažintas nereikalingu arba netinkamu naudoti ir būti nurašomas. Materialiai atsakingi (atsakingi) asmenys dėl nepataisomo ilgalaikio materialiojo turto gedimo, neatitikties techniniams reikalavimams ir pan. turi informuoti klinikų vadovo įsakymu sudarytą komisiją dėl ilgalaikio materialiojo turto apžiūrėjimo ir tolesnio naudojimo veikloje. Komisija, apžiūrėjusi ilgalaikį materialųjį turtą, turi parengti ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktą ir pateikti pasiūlymus dėl tolesnio jo naudojimo.

Pasirašytas ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktas pateikiamas buhalterijai ne vėliau kaip per vieną darbo dieną. Remiantis ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktu, ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas.

Klinikų veikloje nebe naudojamas ilgalaikio materialiojo turto vienetas, kurį priimtas sprendimas parduoti, pergrupuojamas į atsargas to turto likutine verte tą dieną, kurią priimtas sprendimas tą turtą parduoti.

Ilgalaikis materialusis turtas teises aktų nustatyta tvarka gali būti nurašomas įstaigos vadovo įsakymu sudarytos komisijos ar jo įgaliotų asmenų siūlymu per metus, kai nustatomas nurašytinas ilgalaikis materialusis turtas arba atlikus metinę inventorizaciją ir įstaigos vadovo įsakymu sudarytai komisijai pasiūlius.

Ilgalaikis materialusis turtas nurašomas, jei jis pripažintas netinkamu (negalimu naudoti) ir nebeatitinka ilgalaikio materialiojo turto požymių dėl vienos iš šių priežasčių: dėl visiško nusidėvėjimo ir netinkamumo naudoti; dėl stichinės nelaimės; dėl gaisro; dėl trečiųjų asmenų veikos; dėl moralinio nusidėvėjimo; dėl fizinio nusidėvėjimo; dėl turto sugedimo, kai remontuoti netikslinga; dėl pripažinimo avariniu; dėl to, kad netikslinga ar neįmanoma turto parduoti viešuose prekių aukcionuose; dėl kitų priežasčių.

Visiškai nusidėvėjęs ilgalaikis materialusis turtas negali būti nurašomas, jei jis dar tinkamas naudoti veikloje. Įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija pildo pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikio turto nurašymo ir likvidavimo aktą. Aktas turi būti parengiamas ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einamojo po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, 5 dienas. Jei nurašomas nekilnojamas turtas, turi būti parengiama tokio turto vieneto apžiūros pažyma.

Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikio turto nurašymo ir likvidavimo aktas pateikiamas buhalterijai ne vėliau kaip per tris darbo dienas po akto patvirtinimo dienos, bet ne vėliau kaip iki 5-os kito mėnesio dienos. Sprendimą dėl ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo netinkamu naudoti priima klinikų vadovas. Gavus patvirtintą ilgalaikio turto nurašymo ir likvidavimo aktą, ilgalaikio materialiojo turto nurašymas registruojamas apskaitoje. Jeigu nurašomas iki tol veikloje naudojamas ilgalaikis materialusis turtas, prieš nurašant apskaičiuojamas ir užregistruojamas nusidėvėjimas už einamąjį mėnesį.

Nurašant, parduodant ilgalaikį materialųjį turtą, kurio užregistruotas vertės pokytis, likusi tikrosios vertės pokyčių rezervo dalis yra pripažįstama grynuoju turtu. Nurašant ilgalaikį materialųjį turtą gali būti registruojamos šios operacijos:

- ilgalaikis materialusis turtas nurašomas į sąnaudas ir užpajamuojamos liekamosios medžiagos, atsiradusios išmontavus ilgalaikį materialųjį turtą. Liekamosios medžiagos registruojamos apskaitoje tikrąja verte, kurią nustato įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija ar jos įgalioti asmenys ir kuri turi būti nurodoma turto nurašymo akto liekamųjų medžiagų priede. Turto nurašymo aktas su liekamųjų medžiagų priedu perduodamas buhalterijai;

- jei ilgalaikis materialusis turtas sugadintas, prarastas dėl materialiai atsakingo ar kito asmens kaltes ir yra galimybė turto praradimo žalą išieškoti iš šio asmens, registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nurašymas, registruojant išieškotiną sumą ir pripažįstant finansavimo pajamas. Įstaigoje nebalansinėse sąskaitose turi būti tvarkomas prarasto ilgalaikio materialiojo turto registras;

- informacija apie prarastą ilgalaikį materialųjį turtą turi būti laikoma tol, kol nesueina senaties terminas pagal Civilinį kodeksą;

- teises aktų nustatyta tvarka suėjus užregistruoto ieškinio senaties terminui, registruojamos ilgalaikio materialiojo turto nurašymo sąnaudos;

- jei ilgalaikis materialusis turtas nurašomas į sąnaudas, registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nurašymas ir pripažįstamos finansavimo pajamos, jei ilgalaikis materialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

Nebalansinė ilgalaikio materialiojo turto apskaita:

Nebalansinėse sąskaitose registruojamas iš trečiųjų šalių priimtas saugoti:

- ilgalaikis materialusis turtas,
- prarastas ilgalaikis materialusis turtas,
- panaudai gautas ilgalaikis materialusis turtas,
- panaudai perduotas ilgalaikis materialusis turtas.

Prarastas ilgalaikis materialusis turtas iš nebalansinių sąskaitų nurašomas, kai pagal Civilinį kodeksą sueina senaties terminas.

Vidaus dokumentai:

Klinikos naudoja šiuos su ilgalaikiu materialiuoju turtu susijusius vidaus dokumentus: valstybes turto, perduoto valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktą, ilgalaikio turto įvedimo į eksploataciją aktą, ilgalaikio turto vidinį važtaraštį, vidiniu važtaraščių registravimo žiniaraštį, ilgalaikio turto apyvartos žiniaraštį, defektinį aktą, nuostolio dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo pažymą, nuostolio dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo panaikinimo pažymą, ilgalaikio turto naudojimo veikloje nutraukimo aktą, ilgalaikio turto nurašymo ir likvidavimo aktą, ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraštį, ilgalaikio turto apskaitos kortelę, inventorizavimo aprašą-sutikrinimo žiniaraštį, kitus įstaigai patogius vidaus dokumentus.

Ilgalaikio materialiojo turto ūkinių operacijų sąskaitų korespondencijas įstaiga atlieka pagal Finansų ministerijos Pavyzdinio buhalterines apskaitos vadovo Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos apraše pateiktų buhalterinių įrašų pavyzdžius.

Nebalansinės sąskaitos:

Nebalansinėse sąskaitose apskaitomas pagal panaudos sutartis gautas turtas, t. y. pastatai, įrengimai, inventoriūs, programinė įranga, transporto priemonės, kompiuterinė ir ryšio technika, sodiniai, o taip pat trumpalaikis turtas. Tokio nebalansinėse sąskaitose apskaitomo turto Santaros klinikos 2019 metais turėjo už 208379657,40 eur., tame tarpe LR Sveikatos apsaugos ministerijos turto - už 174038301,99 eur., Vilniaus universiteto turto - už 3177575,04 eur., kitų įstaigų - už 31163780,37 eur.

Pažymėtina, kad visi Santaros klinikų pastatai nėra ligoninės turtas. Pastatai priklauso valstybei. Juos patikėjimo teise valdo LR sveikatos apsaugos ministerija kuri pagal panaudos sutartis perdavė juos Santaros klinikoms įstatuose numatyta veiklai vykdyti.

Sveikatos apsaugos ministerijos turtui, turto vertės kontrolės tikslais, kas mėnesį skaičiuojamas nusidėvėjimas.

Visas, gauto pagal panaudos sutartis, turto sąrašas yra nurodytas Santaros klinikų 2019 m. finansinės būklės ataskaitos 27-35 lapuose.

Trumpalaikio turto apskaita:

Trumpalaikis turtas apskaitomas Santaros klinikų nebalansinėse sąskaitose, kuriose taip pat apskaitomas pagal panaudos sutartis gautas turtas, t. y. pastatai, įrengimai, inventoriūs, programinė įranga, transporto priemonės, kompiuterinė ir ryšio technika, sodiniai.

Turto nurašymas:

Minimalią ilgalaikio materialinio turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikaina), nuo kurios turtas pripažįstamas ilgalaikiu materialiuoju turtu, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. 2019 metais ji buvo lygi 500,00 eur.

Turto nusidėvėjimas (amortizacija) skaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-06-10 nutarimu Nr.564 „Dėl minimalios ilgalaikio turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014-08-18 įsakymu Nr.V-875 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros viešojo sektoriaus subjektų ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų patvirtinimo“ bei

Santaros klinikų 2014-11-21 generalinio direktoriaus įsakymu Nr.V-606 (įsakymo pakeitimai 2015-12-07 Nr.V-888, 2017-01-12 Nr.V-22, 2017-12-29 Nr.V-1003).

Pažymėtina, jog Santaros klinikose yra ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominiai normatyvai. Šie ilgalaikio nematerialaus turto amortizacijos ir materialaus turto nusidėvėjimo normatyvai taikomi ligoninėje nuo 2015-01-01 įsigytam ilgalaikiam turtui, todėl anksčiau arba vėliau nurašyti turtą nėra įmanoma. Tai padaryti galima tik vadovaujantis aukščiau paminėtu dokumentu.

Prarastas ilgalaikis materialusis turtas iš nebalansinių sąskaitų nurašomas, kai pagal civilinį kodeksą sueina senaties terminas.

Nurašant turtą, gautą iš Sveikatos apsaugos ministerijos pagal panaudos sutartis ir pripažintą nereikalingu arba netinkamu naudoti, Santaros klinikose, konkrečiais atvejais, sudaromos komisijos. Pvz.:

- Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2019 m. vasario mėn. 21 d. įsakymas Nr. V-141 „Dėl turto, gauto iš Sveikatos apsaugos ministerijos pagal panaudos sutartis pripažinto nereikalingu arba netinkamu naudoti nurašymo, išardymo ir likvidavimo komisijos sudarymo“;

- 2019 m. gegužės 17 d. generalinio direktoriaus įsakymas Nr. V-399 „Dėl 2019 m. vasario mėn. 21 d. įsakymo Nr. V-141 „Dėl turto, gauto iš Sveikatos apsaugos ministerijos pagal panaudos sutartis pripažinto nereikalingu arba netinkamu naudoti nurašymo, išardymo ir likvidavimo komisijos sudarymo“ pakeitimo“.

Nurašant turtą, jo sąrašą sudaro ir generalinio direktoriaus įsakymą parengia komisija.

Pvz.:

- Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2020 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-125 „Dėl ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pripažinimo netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo“.

- Santaros klinikų generalinio direktoriaus 2020 m. kovo 04 d. įsakymas Nr. 4AC „Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto ir nematerialiojo turto, gauto pagal panaudos sutartis pripažinimo netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo“;

Kaip matosi iš paminėtų įsakymų turinio, siūlomo nurašyti turto sąrašą sudaro ir atitinkamą dokumentą (šiuo atveju) pasirašo:

- komisijos pirmininkas, eksploatavimo ir remonto skyriaus vedėjas;
- komisijos narys, vyresnysis inžinierius;
- komisijos narė, vyresnioji buhalterė;
- komisijos narys, vyresnysis inžinierius.

Santaros klinikose turto nurašymo srityje priimami tik kolegialūs sprendimai. Tokiu būdu panaikinta galimybė vienam žmogui priimti sprendimą dėl turto pripažinimo nereikalingu, arba netinkamu naudoti ir tokiu būdu neteisėtai jį užvaldyti ar atlikti kitokius neteisėtus veiksmus šioje srityje.

III. IŠVADOS

Išanalizavus situaciją Santaros klinikų turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje, darytinos šios išvados:

1. Visas reikalingas klinikoms turtas įsigijamas viešųjų konkursų būdu, gavus pagal paveldėjimą, arba kaip labdarą ar paramą.
2. Perkamas turtas įsigijamas pagal turto pirkimo pardavimo sutartis, paskelbus konkursą. Sutartyse numatytos šalių teisės, pareigos, sąlygos, turto perdavimo terminai ir pan.
3. Įsigytas turtas, vadovaujantis teisės aktais, užpajamuojamas.
4. Atliekama turto apskaita ir vėlesnės jo inventorizacijos.
5. Materialinės vertybės saugomos Santaros klinikų skyriuose, sudarius sutartis su materialiai atsakingais asmenimis.
6. Turtas eksploatuojamas tam tikrą laiką, kol netampa netinkamu naudoti. Tuomet Santaros klinikose, konkrečiais atvejais, sudaromos atitinkamos komisijos, kurios įgaliotos turtą pripažinti nereikalingu arba netinkamu naudoti. Tokios komisijos priima kolegialų sprendimą dėl turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo, todėl nėra galimybės vienam žmogui priimti sprendimą dėl turto nurašymo ar likvidavimo. Piktnaudžiavimai šioje srityje mažai tikėtini.
7. 2018-2019 metais buhalterijos darbuotojų, patrauktų drausminėn, administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn nebuvo. Santaros klinikų administracijos bei kiti, kontrolės funkcijas atliekantys padaliniai, taip pat negavo jokios informacijos dėl teisės pažeidimų paminėtoje srityje, todėl manytina, jog piktnaudžiavimų turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje nurodytu laikotarpiu nebuvo.
8. Vadovaujantis įstaigos įstatais, vidinę klinikų kontrolę turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje kompetentingi atlikti visuotinis dalininkų susirinkimas, generalinis direktorius, jo vadovaujamas valdymo organas - administracija ir stebėtojų taryba. Be to, visuotinis dalininkų susirinkimas tvirtina metinių finansinių ataskaitų rinkinį (įstatų 29.5 p.) ir priima sprendimą dėl įstaigai nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio turto perleidimo, nuomos, perdavimo pagal panaudos sutartį ar įkeitimo (įstatų 29.7 p.). Atsižvelgiant į visuotinio susirinkimo priimamus kolegialius sprendimus, manytina, jog piktnaudžiavimai šioje srityje praktiškai nėra įmanomi.
9. Santaros klinikų buhalterijos nuostatai ir šio padalinio darbuotojų funkcinės pareigybės suderintos su Buhalterinės apskaitos įstatymu, Finansinės atskaitomybės įstatymu bei Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (VSAFAS). Tokiu būdu Santaros klinikų vidiniai dokumentai neprieštaruoja Lietuvos Respublikos įstatymams, poįstatyminiams teisės aktams ar kitiems dokumentams, reglamentuojantiems turto įsigijimą, eksploataciją, inventorizavimą, pajamavimą ir nurašymą.
10. Pažymėtina, jog Santaros klinikose yra ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominiai normatyvai. Šie ilgalaikio nematerialaus turto amortizacijos ir materialaus turto nusidėvėjimo normatyvai taikomi ligoninėje nuo 2015-01-01 įsigytam ilgalaikiam turtui. Todėl anksčiau arba vėliau nustatyto dokumentuose laiko, nurašyti turtą nėra įmanoma. Tai padaryti galima tik vadovaujantis aukščiau paminėtu dokumentu.
11. Norint nurašyti turtą, gautą iš Sveikatos apsaugos ministerijos pagal panaudos sutartis ir pripažintą nereikalingu arba netinkamu naudoti, Santaros klinikose, konkrečiais atvejais, sudaromos atitinkamos komisijos, todėl šioje srityje vykdomas kolegialus darbas, kuris, manytina, pašalina piktnaudžiavimo tikimybę.
12. Santaros klinikose turto nurašymo srityje priimami tik kolegialūs sprendimai. Tokiu būdu panaikinta galimybė vienam žmogui priimti sprendimą dėl turto pripažinimo nereikalingu, arba netinkamu naudoti ir/ar neteisėtai jį užvaldyti ar atlikti kitokius neteisėtus veiksmus šioje srityje.

13. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, buhalterijos darbuotojams buvo išplatintas adaptuotas Santaros klinikoms klausimynas, patvirtintas Lietuvos Respublikos STT direktoriaus 2011-05-13 įsakyme Nr.2-170 IV „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“. Santaros klinikų darbuotojai užpildė klausimyną, nenurodė jokių nepageidaujamų veiksnių, galinčių daryti neigiamą įtaką turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ar nurašymo srityje.

IV. PASIŪLYMAI

Atsižvelgiant į šio dokumento išvadose įvardytas aplinkybes:

1. sutikti, jog Santaros klinikų buhalterija dirba gerai, vadovaujantis teisės aktais;
2. pripažinti, jog Santaros klinikose esamas vidaus teisinis reglamentavimas ir taikoma darbo praktika yra pakankama, kad būtų išvengta korupcijos pasireiškimo turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje ir nėra ydingų procedūrų, kurios būtų nereikalingos ar perteklinės;
3. konstatuoti, jog vidiniai Santaros klinikų teisės aktai neprieštaruoja įstatymams, poįstatyminiams teisės aktams ir tik papildo bei detaliau reglamentuoja buhalterijos darbuotojų veiklą, o administracinės procedūros numatytos vidiniuose teisės aktuose yra aiškios ir suprantamos;
4. pripažinti, jog Santaros klinikose nėra korupcijos rizikos apraiškų turto įsigijimo, pajamavimo, apskaitos, eksploatavimo ir nurašymo srityje;
5. pripažinti, jog Santaros klinikų teisės aktuose yra pakankamai reglamentuota buhalterijos darbuotojų priežiūra ir kontrolė, numatyta darbuotojų atsakomybė.